

HỌC PHẦN

TRIẾT HỌC MÁC – LÊNIN

KHÁI LUẬN VỀ TRIẾT HỌC VÀ TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN

TRIẾT HỌC VÀ VẤN ĐỀ CƠ BẢN CỦA TRIẾT HỌC

(Slide này có thể được sử dụng cho quá trình tự học của sinh viên)

Chương 1

KHÁI LUẬN VỀ TRIẾT HỌC VÀ TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN

1.1. TRIẾT HỌC VÀ VẤN ĐỀ CƠ BẢN CỦA TRIẾT HỌC

1.1.1. Khái lược về triết học

1.1.1. KHÁI LƯỢC VỀ TRIẾT HỌC

a. Nguồn gốc của triết học

b. Khái niệm triết học

c. Vấn đề đối tượng của triết học trong lịch sử

d. Triết học - hạt nhân lý luận của thế giới quan

a. Nguồn gốc của triết học

Triết học ra đời vào khoảng từ thế kỷ VIII đến thế kỷ VI tr.CN tại các trung tâm văn minh lớn của nhân loại thời Cổ đại (phương Đông: Ấn Độ và Trung Hoa, phương Tây: Hy Lạp).

** Nguồn gốc nhận thức:*

- ✓ Trước khi triết học xuất hiện thế giới quan thần thoại đã chi phối hoạt động nhận thức của con người.
- ✓ Triết học là hình thức tư duy lý luận đầu tiên và thể hiện khả năng tư duy trừu tượng, năng lực khái quát của con người để giải quyết tất cả các vấn đề nhận thức chung về tự nhiên, xã hội, tư duy.

** Nguồn gốc xã hội:*

- ✓ Phân công lao động xã hội dẫn đến sự phân chia lao động là nguồn gốc dẫn đến chế độ tư hữu.
- ✓ Khi xã hội có sự phân chia giai cấp, triết học ra đời bản thân nó đã mang “tính đảng” (nhiệm vụ của nó là luận chứng và bảo vệ lợi ích của một giai cấp xác định).

Triết học là gì ?

b. Khái niệm triết học

Trung Quốc: *Triết* = *Trí*: sự truy tìm bản chất của đối tượng nhận thức, thường là con người, xã hội, vũ trụ và tư tưởng tinh thần.

Ấn Độ: *Triết* = “*darshana*”, có nghĩa là “chiêm ngưỡng” là con đường suy ngẫm để dẫn dắt con người đến với lẽ phải, thấu đạt được chân lý về vũ trụ và nhân sinh.

Phương Tây: Philosophia vừa mang nghĩa là giải thích vũ trụ, định hướng nhận thức và hành vi, vừa nhấn mạnh đến khát vọng tìm kiếm chân lý của con người.

Chủ nghĩa Mác-Lênin:

Triết học là hệ thống quan điểm lý luận chung nhất về thế giới và vị trí con người trong thế giới đó, là khoa học về những quy luật vận động, phát triển chung nhất của tự nhiên, xã hội và tư duy.

c. Đối tượng của triết học trong lịch sử

Triết học Mác - Lênin

Quy luật chung nhất của
tự nhiên, xã hội, tư duy

Triết học cổ điển Đức

Tham vọng coi: “triết học là
khoa học của các khoa học”

Triết học phục hưng và
cận đại

Triết học trung đại

Triết học kinh viện, phục vụ cho thần
học

Triết học cổ đại

Khoa học của mọi khoa học (triết học tự
nhiên)

d. Triết học - hạt nhân lý luận của thế giới quan

***THẾ GIỚI QUAN:**

TGQ là hệ
thống **quan
niệm** của
con người

Về **thế giới**

Về **vị trí** của con người
trong thế giới đó

Về chính **bản thân** cuộc sống của
con người và loài người trong mỗi
giai đoạn lịch sử nhất định

***CÁC LOẠI TGQ:**

TGQ tôn giáo, TGQ khoa học, TGQ triết học

d. Triết học - hạt nhân lý luận của thế giới quan

**Thứ
nhất**

Bản thân triết học chính là thế giới quan

**Thứ
hai**

Trong số các loại thế giới quan phân chia theo các cơ sở khác nhau thì thế giới quan triết học bao giờ cũng là thành phần quan trọng, đóng vai trò là nhân tố cốt lõi.

**Thứ
ba**

Triết học bao giờ cũng có ảnh hưởng và chi phối các thế giới quan khác như: thế giới quan tôn giáo, thế giới quan kinh nghiệm, thế giới quan thông thường...,

**Thứ
tư**

Thế giới quan triết học quy định mọi quan niệm khác của con người.

TGQ DVBC là đỉnh cao của TGQ do nó dựa trên quan niệm duy vật về vật chất và ý thức, trên các nguyên lý, quy luật của biện chứng.

Tài liệu tham khảo:

1. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ không chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
2. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
3. Giáo trình Triết học Mác-Lênin. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, 2010.
4. Tham khảo tài liệu tiếng Anh tại: <http://www.marxists.org/xlang/index.htm>
5. Xem Tuplin C.J.& Rihll T.E.: Science and Mathematics in Ancient Greek Culture(*Khoa học và Toán học trong văn hóa Hy Lạp cổ đại*), Oxford University Press, 2002.
6. Xem Michael Lahanas: Education in Ancient Greek(*Giáo dục thời kỳ Hy Lạp cổ đại*), <http://.hellenicaworld.com/Greece/ Ancient/en/ Ancient Greece Education.html>.